

Una possible eixida al

JAMES DOBBINS

D'ençà que el president Woodrow Wilson va enviar-hi els marines, el 1915, els Estats Units han fet esforços intermitents –i, sovint també, inconsistents– per dur estabilitat, democràcia i prosperitat a Haití.

Al llarg de la darrera dècada, hi ha hagut alguns exemples sorprenents de polítiques contradictòries dels americans. De tot plegat, n'ha sorgit aquest estancament econòmic i aquesta agitació que pateix Haití, on més de quaranta persones han mort en la revolta d'aquest mes.

La política dels americans a Haití, al llarg dels darrers deu anys, ha girat com una baldufa, i ha anat d'un extrem a un altre. L'administració Clinton va donar un suport ferm i explícit al president desallotjat, Jean-Bertrand Aristide, enviant-li vint mil soldats, el 1994, per ajudar-lo a tornar al poder. L'administració actual, en canvi, va suprimir totes les línies d'ajuda al govern d'Aristide, i va donar consell i suport moral als opositors.

Els haitians, per la seua banda, el que fan és atrinxerar-se en les diferències polítiques i econòmiques, i tendeixen a considerar la política com una qüestió de tot o res; una lluita de vida o mort. Com més ajuda americana reben els uns o els altres, menys inclinats estan a arribar a alguna mena de compromís o de pacte.

Si els Estats Units volen, de debò, ajudar Haití a superar la crisi amb diàleg i amb reconciliació, el primer que han de fer els republicans i els demòcrates és deixar de banda les diferències que hi ha entre ells. De fet, sembla que en aquests moments ja ho estan fent.

El secretari d'Estat, Colin Powell, va tallar de soca-rel qualsevol lligam amb els colpistes haitians, manifestant, enmig de la revolta, que Aristide hauria d'acabar el mandat. L'administració

Bush ha conclòs, doncs, que Aristide, malgrat l'erosió que ha patit com a conseqüència de l'exercici del poder, és l'únic líder electe d'Haití i, potser, l'única font d'estabilitat existent.

“Els haitians, per la seua banda, el que fan és atrinxerar-se en les diferències polítiques i econòmiques, i tendeixen a considerar la política com una qüestió de tot o res; una lluita de vida o mort. Com més ajuda americana reben els uns o els altres, menys inclinats estan a arribar a alguna mena de compromís o de pacte.”

“El secretari d'Estat, Colin Powell, va tallar de soca-rel qualsevol lligam amb els colpistes haitians, manifestant, enmig de la revolta, que Aristide hauria d'acabar el mandat. L'administració Bush ha conclòs, doncs, que Aristide, malgrat l'erosió que ha patit com a conseqüència de l'exercici del poder, és l'únic líder electe d'Haití i, potser, l'única font d'estabilitat existent”

Mentrestant, els americans que li donen suport han reconegut que el mateix Aristide és responsable de la crisi i que caldria recomençar de nou, a Haití. Alguns afroamericans importants, com ara el reverend Walter Fauntroy, president de la Mesa de Comandament Nacional Negre, han suggerit que Aristide hauria de dimitir ara mateix.

La convergència d'opinió que hi ha actualment entre els americans, pel que fa al cas haitià, fa pensar en una unió més gran i en un enfocament del problema més efectiu. El proper pas que caldria fer és que els líders d'un costat i l'altre de l'illa col·laboraren a elaborar una nova estratègia per a Haití. Aquesta estratègia hauria de basar-se en aquests factors:

a) Aristide hauria d'acabar el mandat fins al 2006. Caldria, però, preparar-ne la successió. La preparació d'unes eleccions democràtiques justes segurament necessitarà aquests dos anys que queden de mandat del president actual. En aquest punt, són essencials els ajuts internacionals i americans per a Haití.

b) La comunitat internacional, personificada en les Nacions Unides, o en l'Organització d'Estats Americans, hauria de gestionar les votacions, i no solament oferir-hi ajuda tècnica. No hi ha cap govern haitià amb prou capacitat per garantir uns estàndards mínims de justícia i equitat.

c) Haití hauria de rebre més ajudes. Només enguany, els EUA enviaran a Bagdad dues-centes vegades més d'ajuda econòmica que a Haití, que es troba, en aquests moments, en un estat molt més crític que l'Iraq el dia que va acabar la invasió. Els americans hem de posar molta més atenció en un país desesperadament pobre, mal governat, que tenim al pati de casa.

d) Bona part d'aquest ajut estranger hauria de dedicar-se a reforçar les institucions haitianes. Fins i tot l'adminis-

tració Clinton va preferir canalitzar l'ajuda americana a través d'organitzacions no governamentals, perquè no les tenia totes que el Govern haitià no fera un mal ús dels diners que

problema d'Haití

Jean-Bertrand Aristide, president d'Haití, va rebre el suport de Clinton —que el va ajudar a recuperar el poder—, l'administració Bush li l'ha negat i ha col·laborat amb l'oposició i, ara, voldria que aguantara en el càrrec fins a la fi del seu mandat, l'any 2006.

li enviaven. Cap líder haitià no podrà governar amb seny, si no té al costat unes institucions fortes. Hem de començar ara mateix a fornir els successors d'Aristide amb mitjans efectius de govern.

e) Els EUA haurien d'involucrar-se en la solució de la transició actual, entre Aristide i els opositors. Les Nacions Unides, l'Organització d'Estats Americans i la Comunitat Caribenca (una organització d'estats caribencs) haurien de reclamar funcions d'assistència en aquest procés, però els EUA són els únics que poden tenir-hi una influència real. A més, si hi ha una posició comuna dels estats americans, això causarà un impacte decisiu i un compromís diplomàtic real entre totes dues parts en conflicte, la qual cosa pot evitar una altra intervenció militar.

“Diuen que les democràcies tan sols acaben funcionant correctament després d’haver assajat totes les alternatives. A Haití, ja les hem provades totes, i sempre hem fracassat. Ara el que volem és fer les coses ben fetes, i reeixir-hi”

Diuen que les democràcies tan sols acaben funcionant correctament després d’haver assajat totes les alternatives. A Haití, ja les hem provades totes, i sempre hem fracassat. Ara el que volem és fer les coses ben fetes, i reeixir-hi.

James Dobbins és director del Centre per a la Política de Seguretat i de Defensa Internacional de la RAND Corporation (una entitat sense ànim de lucre dedicada a la recerca de solucions per als problemes internacionals que fan referència a temes de seguretat), i fou l'enviat especial de Bill Clinton a Haití, del 1994 al 1996.

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa